

XU HƯỚNG PHÁT TRIỂN VÀ CHUYỂN DỊCH CỦA NGÀNH MAY MẶC ĐÀI LOAN HIỆN NAY

VÕ PHƯỚC TẤN

1. Quá trình hình thành và phát triển

Đài Loan là 1 trong 4 nước công nghiệp mới (NIC's) ở châu Á đã làm nên điều kỳ diệu từ thập kỷ 60 của ngành công nghiệp may mặc chuyển từ chiến lược công nghiệp hóa thay thế hàng nhập khẩu sang chiến lược thúc đẩy xuất khẩu.

Về mặt địa lý và dân số: diện tích Đài Loan không rộng, chỉ có 36.000 km² và khoảng 20,2 triệu dân, có vị trí thuận lợi về giao thương quốc tế và phát triển mạnh các loại hình dịch vụ, do nền kinh tế phát triển nhanh, trữ lượng ngoại tệ nhiều nên mức sống dân cư khá cao.

Ngành công nghiệp may mặc Đài Loan phát triển sớm vào những năm 1960. Sau năm 1970, do bị ảnh hưởng của cuộc khủng hoảng dầu khí của Trung Đông làm giá cả nguyên liệu gia tăng và do việc hạn chế quota xuất khẩu của Tổ chức bảo hộ mậu dịch quốc tế dẫn tới giá cả nguyên liệu tăng cao làm tăng giá sản phẩm may mặc của Đài Loan, nhưng với sự nỗ lực của các nhà doanh nghiệp, ngành may Đài Loan vẫn từng bước trưởng thành, mẫu mã có rất nhiều cải tiến, công tác quản lý được củng cố đã mang lại cho ngành may mặc Đài Loan kỳ tích đáng kể vào những năm 80.

Gần đây, Đài Loan đã tăng thêm nhiều nhà xưởng may mặc có quy mô nhỏ và những xưởng chuyên may gia công thay thế cho phương thức sản xuất khép kín truyền thống. Về lao động ngành may có sự sụt giảm rất nhiều, một phần nguyên nhân là do tăng thiết bị tự động hóa sản xuất và một phần là do thiếu lao động bản xứ.

Nguyên phụ liệu của ngành may đều do trong nước cung cấp trừ trường hợp đối với hàng cao cấp hoặc những mẫu mã hàng đặc biệt do khách chỉ định thì nguyên liệu được nhập từ nước ngoài, tỷ lệ này rất ít vì vải nhập khẩu phải mất nhiều thời gian nên thường làm cho sản xuất bị trì trệ.

Năm 1993 tình hình xuất khẩu may mặc có chiều hướng tốt do ảnh hưởng của tình hình quốc tế. Hiệp định tự do mậu dịch Bắc Mỹ làm cho hàng may Đài Loan xuất sang Mỹ có nhiều chuyển biến tốt trước đó, thì

nay đang bị chững lại. Hiệp định NAFTA quy định phải đưa nguyên liệu sợi sang khu Bắc Mỹ sản xuất mới được hưởng quyền ưu đãi của hiệp hội, các loại sản phẩm nhập vào khu vực Bắc Mỹ buộc phải tuân theo những quy định nghiêm ngặt của hiệp hội. Hiệp định này làm tan vỡ việc thiết lập những xưởng may tại khu vực Mexico và làm ảnh hưởng rất lớn đến ngành may xuất khẩu của Đài Loan vì Mỹ là thị trường xuất khẩu chủ yếu hàng may mặc của Đài Loan, tương tự hàng may xuất khẩu đi châu Âu cũng gặp bất lợi do giá gia công của Đài Loan quá cao. Mặt khác quota xuất khẩu hàng may mặc vào EU và Bắc Mỹ ngày càng bị hạn chế, nếu trước kia những nhà doanh nghiệp Đài Loan bằng hình thức thiết lập xưởng may gia công tại nước ngoài để xuất sang thị trường châu Âu và Bắc Mỹ thì nay thị trường EU và NAFTA đều có những quốc gia gia công thích hợp nên ngành may mặc xuất khẩu của Đài Loan sẽ gặp nhiều trở ngại.

Cuối năm 1993 và 1994, nền kinh tế Đức, Mỹ và những nước công nghiệp phát triển từng bước phục hồi, nhưng giá thành sản phẩm may mặc của Đài Loan lại cao hơn so với Trung Quốc và các nước Đông Nam Á nên không đủ sức cạnh tranh trong thị trường của 2 nước này.

Ở Đài Loan các xí nghiệp may mặc được thành lập thuộc loại hình doanh nghiệp vừa và nhỏ có vốn đầu tư khoảng 4 triệu dollar Đài Loan trở xuống, cho nên sự xoay vòng của vốn sẽ quyết định sự thành bại của xí nghiệp. Tại Đài Loan có đặc điểm là các xí nghiệp dạng nhỏ này chiếm trên 95%, do đó chính phủ đã có nhiều chính sách hỗ trợ cho loại xí nghiệp này phát triển và tồn tại.

Tuy gặp khó khăn trong quá trình kinh doanh do giá trị đồng dollar Đài Loan gia tăng và việc tăng tiền lương công nhân do thiếu lao động nhưng những nhà doanh nghiệp với quan niệm phục vụ cho nền kinh tế quốc dân nên vẫn tiếp tục kinh doanh mặc dù lợi nhuận có giảm đi và thậm chí đôi khi không có lời.

2. Những vấn đề cần giải quyết hiện nay

Để khắc phục tình trạng thiếu

lao động và tăng cường sức cạnh tranh của hàng may mặc, Đài Loan đã có những dự kiến như sau:

- Thiết lập khu gia công và tự do mậu dịch có quy mô lớn, khu may mặc chuyên nghiệp nhằm thu hút công nhân nước ngoài vào làm việc tại Đài Loan. Ngoài ra, Chính phủ Đài Loan cũng có chính sách cho phép người lao động nước ngoài có đủ điều kiện đều được vào làm việc tại Đài Loan.

- Tích cực khai thác những loại hàng cao cấp đặc biệt và giá trị cao như hàng tơ tằm, áo PCCC, áo cách điện, áo chống đạn... với kỹ thuật cao cấp để tăng cường sức cạnh tranh. Ngoài ra, ngành may Đài Loan còn sử dụng trí tuệ, kỹ thuật tiên tiến để nâng cao chất lượng sản phẩm, sử dụng vi tính và các thiết bị tự động hóa trong sản xuất để hạ thấp giá thành sản phẩm.

- Đối với những nước nhập khẩu có chính sách bảo hộ mậu dịch thì Đài Loan tích cực tìm hiểu tình hình phân bổ quota và thị trường, để có chính sách phù hợp khuyến khích vốn nước ngoài và kiểu bào nước ngoài đầu tư vào ngành may.

- Đối với những sản phẩm cấp thấp, giá cả trung bình mà Đài Loan không cạnh tranh nổi với Trung Quốc và các nước Đông Nam Á thì họ chuyển sang các nước đang phát triển có nguồn lao động dồi dào và giá nhân công rẻ. Đài Loan cũng đã dự kiến đầu tư thiết lập các xí nghiệp may tại Trung Nam Mỹ và Mexico.

Tóm lại, ngành may Đài Loan đã có hơn 20 năm lịch sử. Đài Loan đã từng được xưng là "vương quốc của may mặc" nhưng nay thì sản lượng may mặc xuất khẩu ngày càng giảm đi do phải đương đầu với nhiều áp lực khác nhau nhưng ngành may có vị trí quan trọng trong nền công nghiệp của nước này, do đó để cứu vãn tình thế cần phải giải quyết tốt và đồng bộ từ khâu cung ứng nguyên liệu cho ngành dệt và may là hệ thống khép kín của quá trình sản xuất, nếu ngành may mặc suy yếu sẽ dẫn đến nguy cơ cho ngành dệt vì vậy phải bảo tồn và phát triển ngành may mặc theo chiều hướng sau:

- + Nghiên cứu khoa học và đầu tư mạnh về kiến thức, kỹ thuật, mẫu mã, chất lượng để đáp ứng nhu cầu và thị hiếu thị trường.

- + Đào tạo lớp thế hệ trẻ có trí tuệ, kỹ thuật, năng lực để phát triển ngành may.

- + Hiện đại hóa công nghiệp dệt và may.

- + Thiết lập mạng lưới thông tin chính xác.

- + Phấn đấu để đạt chất lượng tốt, giá thành thấp, giao hàng nhanh để đủ sức cạnh tranh với thị trường thế giới ■